

Zadeva: Zapisnik 88. redne seje

V torek, 6. maja 2025 je preko el. medijev potekala 88. redna seja PS SINTEZE-KCD in Nacionalnega sveta za volilni sistem (NSVS). Na dnevnem redu so bile naslednje točke:

1. Poročilo o sestanku in sodelovanju s poslansko skupino stranke Svoboda na področju ustanavljanja pokrajin;
2. Kratka informacija o strokovni razpravi o volilnem sistemu (dodatno na dnevnem redu);
3. Informacija o oceni PSCN o projektu 2TDK;
4. Razno.

Ad 1) Poročilo o sodelovanju s poslansko skupino stranke Svoboda:

Uvodoma je V. Pogorevčnik, ki vodi to področje, prisotne seznanil s potekom, oceno in pričakovanjem o nadaljevanju našega sodelovanja s poslansko skupino stranke Svoboda. Sestanek, ki je potekal dne 24. aprila 2025, udeležilo pa se ga je pet predstavnikov poslanske skupine z gospo Terezo Novak predsednico Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo na čelu (z naše strani pa dr. D. Plut, V. Pogorevčnik in E. M. Pintar), je potekal v izrazito konstruktivnem in delovnem vzdušju. Nekaj uvodnih izhodišč je na tem sestanku podal E. M. Pintar, s poudarkom na političnih razsežnostih problematike 30-letnega strankarskega zavračanja ustanovitve pokrajin, nato pa je v odličnem strokovnem uvodnem delu dr. D. Plut poudaril temeljna strokovna izhodišča za oblikovanje sistema pokrajin, ki so zajeta v gradivu oz. predlogu, ki ga je pripravila SINTEZA-KCD. Celoten sestanek je bil ocenjen kot konstruktiven, ni pa mogoče spregledati, da za tem projektom (tako kot za projektom demokratizacije volilnega sistema), stoji le stranka Svoboda, vladni partnerici pa ga zavračata. Razlike med vladnimi strankami so s približevanjem volitvam očitno vse večje, kot je opozorila Predsednica Republike, možnosti za nujne sistemske korekcije pa vse manjše.

V razpravi, ki je sledila temu poročilu, je bila ponovno poudarjena potreba, da pri predlogu vztrajamo, da ga vnesemo kot pomembno točko v predvolilno razpravo in s tem v oblikovanje strankarskih volilnih programov in povolilnih obveznosti.

Ad 2) Informacija o strokovni razpravi o volilnem sistemu:

Predsedujoči je prisotne obvestil, da je v tem času prišlo do zanimive strokovne razprave o volilnem sistemu med predstavniki dveh inštitutov z nasprotnih bregov politične opredelitve.

Razgovor naj bi po prvih informacijah rezultiral v skupno strokovno ugotovitev, da je edini smiselni in za Slovenijo ustrezen volilni sistem KOMBINIRANI VOLILNI SISTEM. Izhodiščno modaliteto za tak sistem že leta predlagata SINTEZA-KCD in NSVS(!), zato nas ta ugotovitev ne preseneča, ampak prinaša določeno satisfakcijo. Toda še manj nas preseneča spremljajoča ugotovitev, ki izhaja iz same narave slovenskega a-političnega družboslovja, ki praviloma beži od aktualnih vprašanj:

Strokovnjaki niso odkrili možnosti uvedbe takega sistema niti za volitve leta 2026, niti 2030. Mogoče bi lahko po novem sistemu volili šele leta 2034-?

Ad 3) Razprava o oceni PSCN-ja o projektu 2TDK:

Razprava o ugotovitvah PSCN (za ustanovitev katerega je prvenstveno zaslužna prav SINTEZA-KCD!) o vse bolj nezadovoljivem poteku projekta 2TDK, ki jih PSCN podaja v svojem Osmem poročilu vladi, je razkrila, da člani SINTEZE-KCD poročilo in druge informacije o problematiki projekta slabo poznajo. To ni presenetljivo, saj so informacije pogosto ne le različne in nezadostne, iz njih izhajajoče ugotovitve pa protislovne. Presenečajo pa stališča nekaterih, ki so v razpravi izrazito zavračali vse kritične pomisleke, obenem pa so zanikali tudi občutek odgovornosti, da kot državljani in kot organizirani predstavniki civilne družbe (PSCN je naš organ!) opozorimo na zaznane nepravilnosti in zahtevamo pojasnila. Verjetno je res udobneje problemov ne poznati v tistem obsegu, da bi zahtevali opredelitev in kritično držo ali celo akcijo.

Dogovorjeno Je bilo:

- PSCN predlagamo, da se jasno opredeli do objavljenih stališč 2TDK glede na Poročilo PSCN vladi;
- Da poskušamo dobiti nekatere odgovore na ključna vprašanja na pričakovanem sestanku z Ministrico A. Bratušek in sklicanem sestanku PSCN (16. 5. 2025);
- Da na podlagi teh odgovorov ponovno ocenimo svoja stališča in odgovornost, ne glede na to, ali je skupina odgovornih za potek projekta, ki trdi, da je s potekom projekta 2TDK vse v najlepšem redu, komu že pokazala korenček ali palico.

Ad 4) Razno:

- 4.1. Odprlo se je vprašanje, ali je smiselno, da oblikujemo enotno stališče do udeležbe in opredelitve na Referendumu. V razpravi se je to pokazalo, da to ni niti potrebno niti smiselno. Večina prisotnih se je sicer opredelila za to, da se referendumu ne bo udeležila, kar pa seveda ne obvezuje nikogar od ostalih.

Mogoče pa je ob tem vendarle potrebno poudariti oceno, da je skrajno zavržno dejanje politične stranke, ki poziva na referendum in se pri tem sklicuje na demokracijo in voljo ljudstva, hkrati pa si prizadeva, da ne bi bili uresničeni rezultati in obveze iz referendumov pred letom dni. Zanje je očitno referendum demokratično izražena volja ljudstva samo takrat, kadar ljudje glasujejo za njihove predloge. Sicer pa so »pripravljeni na mesarsko klanje« drugače mislečih (izjava Hojvnika...)

- 4.2. Proučiti je treba možnosti za kontakt z zvezo neparlamentarnih strank (Marc, Pintar).

Predlog zapisnika pripravil E. M. Pintar